

אל תקח כרצינות את השיחות שיתחילו בין מפא"י לבין הציונים הכלליים, בדבר אפשרות צירופם של הצ"כ לקואליציה הממשלתית החדשה. שני הצדדים אינם מוכנים לצעד רציני בכיוון זה. במפא"י קיימת נטייה לבסס את הממשלה על קואליציה מצומצמת בלבד, ואילו הציונים הכלליים סבורים כי הצטרפותם לקואליציה בשלב זה עלולה לגרום להם לאובדן הפרסטיג' בעיני תמכיהם.

קואליציה על בסיס מצומצם תכלול לא פחות מארבעה שרים דתיים. העובדה שביני יאלץ להביא בחשבון כל קול, כדי להשיג את הרוב הדרוש בכנסת, תנוצל על ידי הסיעות הדתיות, ובעיקר אגודת ישראל ופועלי אגודת ישראל, לסחיטת ארבעה מקומות בממשלה. ארבעת המועמדים לכסאות חשיבים: משה שפירא, שיוכה כנראה בתיקי הפנים והדתות;

ד"ר יוסף בורג, שיקבל את תיק הבריאות; הרב איציה מצייר, לשם כשר הסעד; בנימין מינג, שיתמנה לשר הדואר.

בממשלה החדשה, תספח מפא"י כנראה לעצמה את תיק התחבורה ואילו משרד הפיתוח יצומצם ויוצורף למשרד האוצר, כאנף מיוחד.

גם הפרוגרסיבים עשויים לדרוש תיק נוסף. טענתם תהיה כי למען איזון הרוב הכוח בממשלה מן הרצוי להוסיף להם עוד שר, אשר ייצג את האינטרסים של הציבור האזרחי.

אין זה מן הנמנע גם, שלמרות המשבר ייעשו נסיונות לצרף את מפ"ם ואחרות העבודה לקואליציה החדשה. הציכויים

הצטרפות זו עם קלושים ביותר. מניין לא תסכים מפא"י לצרף את שתי מפלגות הפועלים לממשלת מעבר, אם זו תיכון במקרה שיונדר כי אין אפי שרות להרכיב קואליציה גם על בסיס מצומצם.

המערכה האפוזיציונית של שתי מפלגות השמאל תתי נחל בעיקר על ענייני מדיניות פנים. למרות שהמשבר פרץ בגלל חיי לוקייטות בטאלות מדיניות חוץ, לא נהלו מפלגות השמאל את מערכתן נגד מפא"י על רקע זה. מתוך החשש כי בתיכוח בענייני מדיניות חוץ עלולה יד מפא"י להיות על העליונה, תכוון מלחמת אחרות העבודה ומפ"ם במיוחד לשאלות שכר העובדים ובעיות הדת.

משבר חמור צפוי לקיבוץ הארצי ולקיבוץ המאוחד. שתי תנועות קיבוציות אלה נתונות כבר עתה במשבר כלכלי קשה, ורק הודות לשיבת מפ"ם ואחדות העבודה בממשלה אופשר לחן להשיג מימון ואשראי. מקרות אלה עשויים להסתם בעתיד הקרוב ביותר.

הזעזועים בקואליציה הי ממשלתית עשויים לגרום גם לזעזועים בקואליציות המקר מיות. ההסכם בין שלוש מפלגות הי פועלים על הליכה משותפת ברשויות המקומיות עשוי להתפוצץ גם הוא. עקב הסתח שיסורר ביחסי מפלגות אלה בי עתיד הקרוב. במקרה כזה עשויות לי קום בעיריות קואליציות שיתכנסו על מפא"י הדומיננטית.

שנת העשור" לא תימי שך שנה תמימה. ההכנות לבחירות,

שתיכונה קרוב לוודאי מדי אחרי תגינות העשור, יכריחו את מארגני החגיגות לצמצם את היקפן. מצד שני, למרות שקיימת הדעה כי יש לרכז את כל חגיגות שנת העשור בתוך גבולות ישראל, כדי להגביר את זרם התיירות, יאורגנו בכל זאת חגיגות עם מפורזות לציון העשר גם באמריקה. יתכן אפילו כי דויד בן גוריון בעצמו ישתתף בחגיגות אלה.

עשרים אלף היהודים המוכנים לעלות מפרס לא יעלו. בתחום למדיניות שהתגבשה במוסדות הסוכנות היחודית ואשר זכתה גם להסגמת הממשלה, לא יובאו עולים במספרים גדולים לישראל בשנה הקרובה. הסיבה: לשחרר את שנת העשור מפעיות הקליטה וממציאות הבדונים והמעבדות.

היה מוכן לשלם מחיר גבוה יותר בעד עתוני הבוקר. הממשלה עומדת להיכנע לחץ המוילים ולאשר העלאה של 20 פרוטה ליום למחיר העתונים.

להבא יהיה קשה יותר לקבל הסמכה כעורך דין. במשרד המשפטים מכינים הצעת חוק אשר תחמיר את הדרישות מעורכי דין חדשים, ואשר מגמתה לצמצם את התוספת הגדולה של עורכי דין, המתווספת מדי שנה למספר המשפטים הקיים.

שעורי הפחת לציון תעשייתי יגדלו. בהצעת חוק שתוגש בקרוב לכנסת, והנשמדת ביתיים בסוד, ציוד שורכש עד 1941 יקבל פחת פי 6 יותר גדול מאשר עד כה, ואילו ציוד שורכש אחרי 1952 יקבל פחת ב 60% יותר גדול מהיום. החוק החדש יקטין את הכנסות מסי ההכנסה ב 5% מיליון ל"י בלבד.

תוקם מועצה לייצור ושיווק כותונים. בצורת זו תורחב השיטה הקיימת בשטח ההדרים והירקות, לענף נוסף.

העם מדינה בתוך מדינה

כמעט כל אורח שני במדינה נושא בכיסו את הפנסק האדום, המעיד כי הוא חבר ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ ישראל. אולם גם חיי שאר אזרחי המדינה מושפעים מן ההסתדרות יותר מכל מוסד אחר.

ההסתדרות היא החולשת על מערכת הי כלכלה והשכר, בתפקידה המשולש כבעלת העסק הגדול ביותר בארץ. כציגת הפועלים וכשליטה בממשלה. היא קובעת כמה ירוחה האזרח, על מה יוציא את כספו וכמה יעלו מצרכיו.

בעקפיון היא שולטת על מערכת הבריאות שלו, על סדרי התחבורה, על חלק ניכר מחיי התרבות והבידור. כמכשיר היקרי בידי מפא"י, היא מבטיחה במידה רבה את שלטונה של מפלגה זו בחיים המדיניים, ואת הדיקטטה האישית של האדם שעלה לי גדולה כמוכיר הכללי של ההסתדרות: דויד בן גוריון.

אותה גברת. אולם כל זה אינו ממצה את חשיבותה העצומה של ההסתדרות במ

ביג'י ויצא * הנשק שלא הושג

דינה. כי מדינת ישראל היא קודם כל מדינת ההסתדרות. רוחה, מהותה ומגמתה של הי מדינה נקבעו לפני שיה רבות על ידי ההסתדרות והגופים שקדמו לה.

היו אלה ראשי ארגון הפועלים, מייסדי ההסתדרות, שהשליטו בארץ בכל האמצעים את עקרון העבודה העברית. עקרון זה הוא שגורש את הפועל הערבי מן הפרדסים והי סדנות של הישוב. במאבק היסטורי זה, שאחד ממליו העיקריים היה דוד בן גוריון, נכרתה התהום בפעם הראשונה בין שתי חברות זרות בארץ ישראל, גפתחה המלחמה בין שתי תנועות תחיה עוינות שלא תמה עד היום, ולמעשה נקבעה דמותה של מדינת ישראל: מדינה המפנה את גבה לעדם הי ערבי, מצפה לישועה ממרחקים.

כאשר חגגה ההסתדרות, השבוע, את יום הולדתה ה 37, יכלו מייסדיה להביט אחורה בסיופוק רב. למראית עין ירדה חשיבותה של ההסתדרות, אחרי שכמה מתפקידיה הופקעו על ידי הממשלה. אולם ממשלה זו לא היתה אלא אותה גברת בשניו אורח. כמעט אי אפשר לקבוע כיום אם ההסתדרות שויטת על הממשלה, או להיפך. שני המוסדות והים.

איש אחד מסמל את שניהם.

לידו מזכירו, יצחק נבון.

המשנר הקואדיה הבכתיאלוהית

כמשך שעה ימים ולילות השבוע היו אזרחי ישראל עדים להמשך קומדיה בלתי אלוהית, ששחקיה לעיניהם בבימויו של גדול אמני המישחק המפלגתי בישראל דויד בן גוריון. הוא לא כיים רק את עצמו. הוא גם הרכיב בעצמו את צוות שאר השחקים, קבע לכל אחד את תפקידו. הוא היה היחיד שידע מראש את הסיום של המחזה.

אזרחי המדינה לא השתתפו בהצגה. מה שקרה על הבמה לא נגע להם במיוחד. שנים אריכת של נסיון לימדו אותם שקרה כאשר יקרה בסוף המחזה, שום דבר לא ישתנה מחוץ לאולם התיאטרון (ראח הי נידון). אולם כצופים ישבו האזרחים מיותרקים לכסא תיהם. כי הביום היה עילאי.

ההשפעה העצמית. כאשר הופיע הי שבוע ראש ממשלת ישראל בבית הנשיא ר הודיע לו כי הוא נאלץ להתכסר, בגלל המעשים הנפסדים והבלתיפרטיוטיים של שותפיו לשעיר בממשלה. הסתברה סופית כדגתו האמיתית של ביג'י. במשך שבועיים לא ידע אותה איש, אולי מלבד נושאי כליו הקרובים ביותר.

ביג'י עצמו משך את איהודאת עד לקצה הגבול. הוא נעתר ברצון לבקשת הרוב בממשלה, לדחות את רתטרותו לי שבוע ימים, כדי לאפשר מאמציי פשרה. במשך שבוע זה ערכו יריביו לעצמם מחזה מחמיר של הספלה עצמית, התחוו בפני ביג'י להשאירם בממשלה, ניסחו בעצמם הודעות בגנות עצמם הם הקלו את העבודה על ביג'י עד כדי כך, שלא היה עליו אלא לפרסם בסוף את דברי יריביו כדי להרשיעם ולהפכם ללעג ולקלס בעיני הי ציבור.

במרכז ההצגה עמדה דרישתו של ביג'י לתקן את חוקי המעבר, המסדיר את סדרי הממשלה. כיום ישנה רק אפשרות אחת לי סלק לו מן הממשלה נגד רצינו: התפטרות ראשה מממשלה. הגוררת אחריה את התפטרות הממשלה כולה. סידור זה ניתן בסחוו מסויים לשרים, כי לא בנקל מחליט ראשה מממשלה על פיזור ממשלתו. ועל התחלת התהליך המסבך של הרכבת ממשלה חדשה, אילו נתקבלה דרישתו של ביג'י, היה התהליך הרבה יותר פשוט. שני שלישים של הממשלה (היינו: 9 שרי מפא"י ושני השרים הדתיים) היו יכולים לסלק בכל שעה את אחת המפלגות האחרות. מבלי לגרום אפילו למשבר ממשלתי. התוצאה: כל מפלגה וכל שר (כולל שר מפא"י) היו חיים בפתח מתמיד מפני חמתו של ביג'י. האפשרות הי אחרונה של משהו בממשלה לקים נגד ביג'י, אפילו בפרט קטן, היתה מתחלת.

ביג'י אינו טועה. מה הניע לפתע את דויד בן גוריון לברק ממשלה זו ולהביא לידי חיטול הש הצות של שלוש מפלגות הפועלים? שום אדם המכיר את ביג'י אינו יכול להעלות על דעתו שההחלטה נתקבלה ברגע של רוגג, או באופן ספונטאני, ללא חישב קר ומדויק מראש.

למראית עין, היו כמה וכמה סיבות אד שריות. אחדות העבודה החלה רוכבת על הסוס האוסטרי, שהוא פופלרי גם בחוגי מפא"י. שתי מפלגות השמאל התכוונו למערכה למען העלאת השכר, שהיתה מחבלת בתוכניות לוי אשכול, ומביאה להם אהדה ביצור הפועלים. אחרי מאמציו של לוי נחום גולדמן, מלאו שתי מפלגות אלה אמן לב עד כדי התיצבות רשמית מאחורי סיסמת היטראליות, אשר התיכיות ארוכות הכחח (והבלתי יודעות ברבים) של ביג'י סותרות אותה לחלוטין.

אולם כל הנימ קים האלה אינם משכיעים. שכן בתוך הקואליציה היו מפלגת הפועלים כבולות הרבה יותר מאשר מחוץ לה. דהקא בהיותן באופוזיציה, יהיה קל להן יותר לנצל סיסמת אלה מבחינה טכניקית. היתה זאת אפוא טעם להוציאן, אילו זו היתה המטרה. ביג'י אינו טועה בשטח זה.

האיש על הסוס הלבן. אולם כראשן הפרה של ביג'י נבטה תכנית הרב, יותר מהכננית. יתכן כי צמחה במשך חדשים רבים. יתכן גם כי נולדה באופן פתאומי יותר, אחרי שמפ"ם ואחדות העבודה נמנעו באופן הפגנתי מהצבעת הודות עם הש. ב. בויכוח על חשיפת אלי תבור בכנסת (לעולם הוח 1056). כאשר יצאו גם דבר וגם זרועים לט פוטס, כמאמריהם הראשים למחת הוי כית, כאזורה חמירה נגד שתי מפלגות אלה, היה ברור כי הן עלו על הכהנת